

แนวคิดและคำนิยาม

1. สถานประกอบการ

หมายถึง สถานที่หรือบางส่วนของสถานที่ที่มีที่ตั้งที่แน่นอนและมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะดำเนินงานโดยบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมกิจการโดยนิติบุคคล

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การจัดทำการสำรวจการเคลื่อนย้ายสินค้า พ.ศ. 2550 ได้จัดจำแนกสถานประกอบการตามการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามมาตรฐานสากล (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities : ISIC Rev.3) การจัดจำแนกโครงสร้างประเภทอุตสาหกรรม เป็นดังต่อไปนี้

หมวด ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจากประเภท และใช้แทนด้วยเลขรหัส 2 ตัวแรก

หมู่ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยจากหมวด และใช้แทนด้วยเลขรหัส 3 ตัว

ประเภทอุตสาหกรรม	หมวดอุตสาหกรรม	หมู่อุตสาหกรรม
ประเภท C การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	หมวด 10 -14	หมู่ 101-103, 111-112, 131-132, 141-142
ประเภท D การผลิต	หมวด 15 - 36	หมู่ 151, 153-155, 201-202, 210, 221-223, 241-242, 251-252, 261, 269, 271-273, 281, 289, 291-293, 311-315, 319, 321-323, 342-343, 361
ประเภท G การขายส่ง การขายปลีก	หมวด 50 - 51	หมู่ 503, 511-515, 519
ประเภท I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	หมวด 63	หมู่ 630

3. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

ส่วนบุคคล

หมายถึง สถานประกอบการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวหรือหลายคนรวมกัน และให้หมายรวมถึง ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลด้วย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด (หจก.) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล (หสน.)

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมทุนกัน เพื่อประกอบกิจการ และรับผิดชอบร่วมกันโดยจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน)

บริษัทจำกัด : (บจก.) หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ริเริ่มคณะหนึ่ง และได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีผู้ริเริ่มดำเนินการอย่างน้อย 7 คนขึ้นไป

บริษัทจำกัด (มหาชน) : (บมจ.) หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท การควบบริษัท หรือการแปรสภาพบริษัท และวัตถุประสงค์ที่จะขายหุ้นต่อประชาชน โดยมีผู้ริเริ่มดำเนินการตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป

ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ

หมายถึง สถานประกอบการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือมีทุนอยู่ด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด ในที่นี้ให้หมายรวมถึงสถานประกอบการที่ดำเนินการโดยรัฐบาลด้วย

สหกรณ์

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นในรูปของสหกรณ์ โดยจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน

อื่น ๆ

หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งในรูปแบบอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวข้างต้น เช่น มูลนิธิ สโมสร สมาคม กลุ่มแม่บ้าน ชมรมต่าง ๆ ร้านค้าสาธิต เป็นต้น

4. คนทำงาน

หมายถึง ผู้ที่ทำงานในสถานประกอบการทั้งที่ ได้รับเงินเดือนและไม่ได้รับเงินเดือนที่สถานประกอบการมีอยู่ตามปกติ รวมทั้งผู้ที่ปกติทำงานอยู่ในสถานประกอบการแห่งนี้ แต่ในวันดังกล่าวไม่ได้มาทำงาน หรือเนื่องจาก เจ็บป่วย ลาหยุดพักผ่อน โดยได้รับค่าจ้าง/เงินเดือน

คนทำงานประกอบด้วย

1) คนทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือเงินเดือน หมายถึง เจ้าของกิจการ หุ้นส่วนหรือสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานให้กับสถานประกอบการ หรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการซึ่งมีจำนวนชั่วโมงทำงานไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง โดยเจ้าของหรือผู้ประกอบการอาจให้เงิน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม หรือช่วยเหลือเกื้อกูลอย่างอื่น ๆ แต่ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องการจ่ายค่าแรงให้ตามกฎหมาย

2) ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานให้กับสถานประกอบการ โดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นประจำ ตั้งแต่ระดับบริหาร นักวิชาการ เสมียน พนักงานต่าง ๆ เช่น ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้ปฏิบัติงานในห้องทดลอง พนักงานขาย และลูกจ้างที่ทำงานในกรรมวิธีการผลิต เป็นต้น ค่าจ้างที่ได้รับอาจเป็นรายปี รายสัปดาห์ รายวัน รายชั่วโมง หรือรายชิ้น ก็ได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ที่สถานประกอบการส่งไปประจำที่สถานประกอบการอื่นด้วย เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย คนทำความสะอาด พนักงานขายตามห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ไม่รวมคนทำงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่ได้รับเบี้ยประชุมเป็นครั้งคราว
- (2) คนทำงานของสถานประกอบการอื่นที่มาปฏิบัติงานประจำที่สถานประกอบการแห่งนี้
- (3) คนทำงานที่รับงานไปทำที่บ้านแล้วนำมาส่งโดยไม่ได้ลงทุนซื้อวัสดุ อุปกรณ์
- (4) คนงานที่ทำงานเป็นระยะเวลานาน เช่น ลาไปรับราชการทหาร
- (5) คนที่สถานประกอบการจ้างมาทำงานเฉพาะอย่างเป็นครั้งคราว เช่น กรรมกรที่จ้างมาขนของ พนักงานเดินตลาดหรือตัวแทนขายที่ไม่มีเงินเดือนประจำ

5. การขนส่ง^{1/}

หมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคล สัตว์ หรือสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ในการขนส่งจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง ตามความประสงค์และเกิดอรรถประโยชน์ตามต้องการ โดยมีลักษณะของการขนส่ง (Transportation) ดังต่อไปนี้คือ

- เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายบุคคลสัตว์หรือสิ่งของ จากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง
- การเคลื่อนย้ายนั้น จะต้องกระทำด้วยยานพาหนะหรืออุปกรณ์ในการขนส่ง
- จะต้องเป็นไปตามความต้องการ และเกิดอรรถประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ ของผู้ทำการขนส่ง

6. การขนส่งสินค้าเข้าสถานประกอบการ

เป็นการขนส่งสินค้าเข้าสู่โรงงานผลิต/สถานประกอบการ สินค้าที่ขนส่งเข้ามามักเป็นวัตถุดิบ ส่วนประกอบและวัสดุประกอบการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่การขนส่งเข้าจะดำเนินการโดยผู้ขายวัตถุดิบ อาจมีบางส่วนที่ผู้ซื้อดำเนินการเอง ขึ้นอยู่กับข้อตกลง ส่วนใหญ่มักจะเป็นสินค้าจากกลุ่มเกษตรกร

^{1/} วิโรจน์ พุทธิวิติ. การจัดการโลจิสติกส์ของธุรกิจยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. 2547

7. การขนส่งสินค้าออกจากสถานประกอบการ

เป็นการขนส่งสินค้าออกจากโรงงานผลิต/สถานประกอบการการผลิต เมื่อโรงงานผลิต/สถานประกอบการทำการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจัดจำหน่ายแล้ว จะต้องขนส่งไปยังลูกค้า ซึ่งอาจเป็นผู้บริโภคโดยตรง ตัวแทนจำหน่าย หรือผู้ผลิตในขั้นตอนต่อไปก็ตาม

8. ประเภท/กิจกรรมอุตสาหกรรม หมายถึง กิจกรรมหรือสถานที่ต้นทาง/ปลายทาง ในการขนส่งสินค้า ได้แก่

อุตสาหกรรมการผลิต

หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ผลิตสินค้า เป็นต้น

การค้าปลีก

หมายถึง การขายสินค้าให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยซื้อสินค้านั้นไปเพื่อบริโภคของตนเองและครอบครัว ผู้ค้าปลีกจะซื้อสินค้าจากใครก็ได้แต่ต้องขายสินค้าให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย (End Consumer) เท่านั้น

การค้าส่ง

หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าไปเพื่อขายต่อ อาจขายให้โรงงานอุตสาหกรรม ขายให้กับผู้ค้าส่งรายอื่น หรือขายให้กับผู้ค้าปลีก ดังนั้นหน้าที่ของพ่อค้าส่งจะเข้ามาช่วยกระจายสินค้าแทนผู้ผลิต

เหมืองแร่

เป็นสถานที่สกัดเอาแร่ที่มีค่า หรือวัสดุทางธรณีวิทยาอื่น ๆ จากใต้ผืนแผ่นดิน ปกติขุดที่ตัวแหล่งแร่หรือสายแร่ที่อยู่ใต้ดิน

การเกษตร

หมายถึง เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมการเกษตร

ท่าเรือ

ใช้สำหรับเรียกรวมบริเวณที่ระบบการขนส่งทางน้ำจากภายนอกมาพบกับระบบการขนส่งภายในพื้นที่ ซึ่งนอกจากจะรวมบริเวณที่เป็นผืนดินแล้ว ยังรวมถึงบริเวณที่เป็นผืนน้ำซึ่งเรือมาจอดทอดสมอ และมีการบังคับควบคุมการสัญจรของเรือ

ด่านชายแดน

เป็นพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมโยงการค้า การลงทุน การคมนาคม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ด่านชายแดนท่าลี่เหล็ก ด่านชายแดนแม่สาย เป็นต้น

ท่าอากาศยาน

หมายถึง สถานที่บนพื้นดิน หรือบนพื้นน้ำ ที่ใช้เป็นที่ขึ้นลงของเครื่องบิน เพื่อรับส่งผู้โดยสาร สัมภาระ สินค้า ไปรษณียภัณฑ์ หรือสถานที่ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างการขนส่งทางอากาศ และภาคพื้นดิน

อื่น ๆ

หมายถึง ประเภท/กิจกรรมอุตสาหกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

9. ประเภทการขนส่ง หมายถึง พาหนะที่ใช้ขนส่งสินค้า ได้แก่

รถปิคอัพส่วนตัว

หมายถึง รถบรรทุกสินค้าที่สามารถบรรทุกสินค้าได้ไม่เกิน 1.5 ตัน

รถปิคอัพรับจ้าง

หมายถึง รถบรรทุกสินค้าที่สามารถบรรทุกสินค้าได้ไม่เกิน 1.5 ตัน

รถบรรทุกส่วนตัว

หมายถึง รถบรรทุกของสถานประกอบการ

รถบรรทุกรับจ้าง

หมายถึง รถบรรทุกที่คิดค่าบริการในการขนส่งสินค้า

รถไฟ

หมายถึง รถไฟที่ให้บริการในการขนส่งสินค้า

เรือในลำน้ำ

หมายถึง เรือบรรทุกสินค้าที่ให้บริการในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ เท่านั้น

เรือชายฝั่ง

หมายถึง การขนส่งสินค้าทางเรือชายฝั่งทะเล สำหรับการขนส่งสินค้าภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

เรือเดินทะเล

หมายถึง เรือบรรทุกสินค้าที่ให้บริการในเขตทะเลเปิด อ่าว

ทางอากาศ

หมายถึง การขนส่งสินค้าทางเครื่องบิน

ทางไปรษณีย์

หมายถึง การขนส่งสินค้าทางไปรษณีย์ โดยเครื่องบิน รถยนต์ รถไฟ และเรือ

ทางท่อ

หมายถึง การขนส่งทางท่อ เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ

อื่น ๆ

หมายถึง การขนส่งทางอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

10. กลุ่มจังหวัด หมายถึง กลุ่มจังหวัดดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย และแม่ฮ่องสอน
- กลุ่มที่ 3 ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ ตาก สุโขทัย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์
- กลุ่มที่ 4 ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และพิจิตร
- กลุ่มที่ 5 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง
- กลุ่มที่ 6 ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท และสระบุรี
- กลุ่มที่ 7 ได้แก่ จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม
- กลุ่มที่ 8 ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว
- กลุ่มที่ 9 ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
- กลุ่มที่ 10 ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด
- กลุ่มที่ 11 ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู อุดรธานี เลย และหนองคาย
- กลุ่มที่ 12 ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
- กลุ่มที่ 13 ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
- กลุ่มที่ 14 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และชัยภูมิ
- กลุ่มที่ 15 ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี ขุขันธ์ และอำนาจเจริญ
- กลุ่มที่ 16 ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระนอง และชุมพร
- กลุ่มที่ 17 ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง
- กลุ่มที่ 18 ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา และภูเก็ต
- กลุ่มที่ 19 ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
- กลุ่มที่ 20 ได้แก่ จังหวัดสงขลา และสตูล